

LEK FOR LIVET
«Sammen skaper vi vekstmiljø for alle»

VELKOMMEN TIL SOLSTAU

Solstau er en småbarnsavdeling med plass til 9 barn. Vi er den gule avdelingen som er helt i enden av barnehagebygget, mot parkeringsplassen.

De ansatte på Solstau er:

Anja	100% Pedagogisk leder
Cathrine	60% Pedagogisk leder
Agnieszka	100% Fagarbeider
Rutha	40% Fagarbeider
Ellen	60% Ekstra ressurs på avdelingen
Liv	40% Ekstra ressurs fra spes.ped. teamet

Dagsrytmen vår:

7.00	Barnehagen åpner
8.00-8.30	Frokost på spiserommet
9.00-14.00	Kjernetid Samlingsstund Lek/aktiviteter ute eller inne
Ca. 10.30	Lunsj
Ca. 11.00	Bleieskift / dobesøk
Ca. 11.30	Sovetid i Snorkehiet. Lek for de barna som ikke skal sove
Ca. 13.30	Bleieskift / dobesøk før måltid
Ca. 14.00	Ettermiddagsmåltid
14.30	Lek ute eller inne
16.30	Barnehagen stenger

* Ca.: fordi vi legger tilrettelegger for barnas behov!

Ukeplan:

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Leke ute/inne	Turdag.	Aktiviteter i grupper: forming, puterom, utelek.	Lek inne/ute Varm-mat	Lek inne/ute

Telefonnr. Solstau : 46 93 40 39.

Telefonnr. styrer, Mette Harberg: 47 29 40 66/ 37 28 17 35

E-post: pedagogisk leder Anja: anom@birkenes.kommune.no

TEMA – «LEK FOR LIVET»

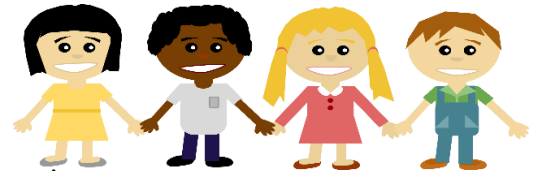
Leken for barn, er lyst betont, den er indre motivert og den er på liksom, men allikevel så på alvor. Når barn leker, bearbeider de inntrykk og erfaringene de gjør seg. De leker her og nå, og har en egenskap til å være tilstede i leken og i situasjoner, som vi voksne bare kan drømme om å oppnå selv. Lekens egenverdi har ikke bare betydning for her og nå situasjonen, men den har et livslangt forløp videre inn voksen livet. I leken kan barnet lære å ta hensyn, vente på tur, gjøre seg språklige erobringer og danne vennskap som kan vare livet ut. Dette er bare noen få av de mange, positive erobringer som barnet gjør seg i lekens samspill.

I Rammeplanen (2017) legges det vekt på at barnehagen har et særlig ansvar for å ivareta leken og forstå at leken er viktig for barndommen. Leken danner grunnlaget for hvordan vi utvikler oss og hvordan vi lærer. Leken er lystbetont, den er indre motivert og den er på liksom, men allikevel så på alvor. Når barn leker, bearbeider de inntrykk og erfaringene de gjør seg. De leker her og nå, og har en egenskap til bare å være tilstede i leken og i situasjoner, som vi voksne bare kan drømme om å oppnå selv. Lek er humor, begeistring, glede – barn leker fordi det er gøy. Men lekens egenverdi har ikke bare betydning for her og nå situasjonen, men den har et livslangt forløp videre inn voksenlivet. I lek er det mye læring, mestring, erfaringer med vennskap, språktrening, problemløsning, erfaringer med å ta hensyn, vente på tur, utvikling av eget selvbylde og mye mer.

«Lek for livet» handler om å se leken her og nå, og i et perspektiv der leken har betydning for resten av livet. Leken danner grunnlaget for hvordan vi utvikler oss og hvordan vi lærer. Barns lek handler om mestring, vennskap, problemløsning, selvbylde, helse osv. Det er viktig å få med at lek også handler om hvordan vi tilrettelegger for ulike typer lek, hvordan rommene er utformet, hvordan vi inspirerer til lek, hvordan de voksne deltar og viser forståelse og engasjement for lekens innhold.

Mål for arbeidet tema:

- «Barna opplever vennskap, kreativitet og fantasi»

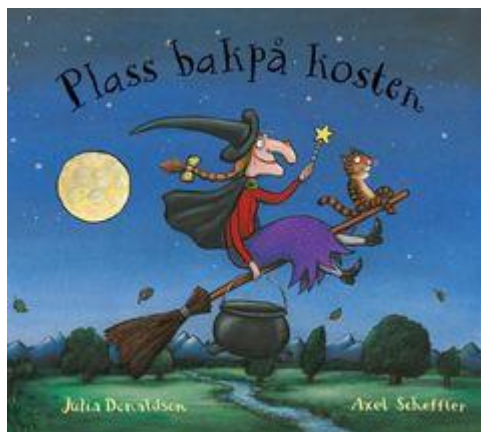
Vi leker for å ha det gøy 😊 Når barn har det gøy, blir læringen indremotivert.

Indremotivert læring er læring som kommer innenfra, og som går på egen lyst til å leke, - og dermed også lære.

Læring som kommer innenfra, er læring som barnet tar for seg videre i livet og lagrer i hukommelsessenteret i hjernen. Vi skal legge til rette for at barna skal få erfaringer med de ulike leketyperne. De voksne må skape et fysisk miljø som gjør at barn og voksne blir inspirert til å leke og utfolde seg.

AVDELINGENS ARBEID MED TEMA:

Solstaua arbeider med temaet «Lek for livet» gjennom boka *Plass bakpå kosten* av Julia Donaldson. Her møter vi ei snill heks som lar mange dyr få sitte på med kosten. Det viser seg å være lurt å være mange når man møter en drage. På Solstaua vil vi legge til rette for lek ut i fra boka. *Gjennom arbeid med fagområdet Språk, tekst og kommunikasjon skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer* (Rammeplanen, 2017 s. 47).

*Hokus og pokus, hei filiokus,
trollet i esken, sover du?
Nå skal vi trolle, kaffe og
bolle,
Hei filiokus, kom frem,
TJO HEI!*

I samlingsstundene om morgenen har vi faste sanger for å starte og avslutte samling. Hver uke har vi både nye tegn og nye dyr å bli kjent med, et av gangen. Da tryller vi i gryta, og ser hvem som dukker opp. Så lærer vi tegnet (tegn til tale) til dyret og synger en sang for hvert av dyrene. Selve historien kommer litt etter hvert gjennom hele barnehageåret. Videre bruker vi bildene i boka i mange rutine-situasjoner og til lesing/medlesing med barna. Vi kommer til å ha prosjekter knyttet til temaet i løpet av året, eksempelvis formingsaktiviteter hvor vi lager ting fra boka. Dette vil dere kunne lese mer om i periodeplanene.

Nå tidlig på høsten er det mye nytt for de yngste, og det er viktig at vi skaper et trygt og inkluderende miljø på avdelingen. Trygge barn er lekende barn, og den første tiden jobber vi først og fremst med at alle barna skal bli trygge og trives i barnehagen. Vi voksne sitter på gulvet og er i kontakt og samspill med barna hele tiden. Det er mye sanglek, fangleker, humor og kos. Vi voksne er trygge baser og sikre havner for barna som veksler mellom å utforske/leke på egen hånd/sammen med andre barn og å oppsøke en trygg voksen for samspill og bekreftelse.

Etter hvert som vi er blitt godt kjent og barna begynner å utforske og utfolde seg til det fulle, kan vi begynne å se hva som rører seg av lekemønstre, lekekompetanse, interesser, personligheter, og samspillsmønstre i barnegruppa. Hvilke typer lek vi ser igjen og igjen, hva barna er opptatte av, hva som fanger og inspirerer til lek tar vi med oss i planleggingen av tema-arbeidet. Med dette sikrer vi at barna får være med å medvirke i sin egen barnehagehverdag og i barnehagens planer. I Rammeplanen (2017) står det at barna jevnlig skal få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen

og vurderingen av barnehagens virksomhet, og at barnehagen må observere og følge opp alle barns ulike uttrykk og behov. På småbarnsavdelingen må vi observere leken og ta den på alvor for at barnas deltakelse blir ivaretatt.

TODDLERE

Hos oss på småbarnsavdelingene er vi hele tiden i kontakt og samspill med barna. Vi kaller 1 -og 2 åringen for **toddlere**. Løkken (2004) skriver at toddlerkulturens omgangsform har kroppslighet som et felles kjennetegn. Hos oss ser vi at barna gjerne hiver hele kroppen med i leken. Eksempler kan være en madrass å hoppe på, stoler man kan flytte på og organisere, store pappesker man kan gjemme seg i, «borte titt-tei» -lek bak gardiner, eller noe man kan krype inn i. Vi ser dette veldig tydelig på Solstaua. Det er en del parallell lek hvor barna sitter sammen, men leker hver for seg. Toddlerne har også mye forskjellige typer samlek. Det kan for eksempel være når ett barn begynner å tromme med hendene på matbordet, og alle de andre barna hiver seg med i stor begeistring. Eller det kan være når alle 2-åringene plutselig begynner å løpe etter hverandre, frem og tilbake. Dette er *lek*, det er verdifull lek småbarn imellom som ikke må forveksles med meningsløs støy eller bråk...

Det er litt rollelek og projisert lek (gi liv til figurer) her også, der kjøkkenkroken og bilen er sentrale samlingspunkter. I tillegg er det mye utforskning, en sanselig tilnærming til omgivelsene rundt der mye skal kjøles på, smakes på, prøves ut og finnes ut av. Konstruksjonsleken har vi også på Solstaua; lek som handler i stor grad om å være kreativ, det å skape gjennom å konstruere noe. Store og små byggeklosser, store puter og matter blir både hytter og garasjer.

Uteliv

«Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arene for lek og læring. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener og oppleve tilhørighet til naturen (...).» (Rammeplanen, 2017 s. 52).

Heksegyrta vi har i samling blir også med på tur. Her kan vi lage hekseuppe med mye rart, og alle kan ha sin egen pinne-tryllestav. Vi går på tur minst en dag i uka, og da går vi oftest til Villmarka som ligger rett ved barnehagen på høyre side. Her er det gapahuk, bålpanne og et variert terreng. Plankebiter blir til hus, pinner kan bli til sag, en grein kan bli en flygende kost. Utover våren blir klærne lettere og beina er blitt enda sterkere og vi går lengre turer. Vi går turer uten vogn. Verdien av at barna får bruke kroppen sin selv er så mye større enn å komme seg langt bort på tur. Barna skal støttes og oppmuntres til å passere hindringene som møter dem.

Vi er også opptatt av at selve turen og tingene vi møter på underveis er viktigere enn å komme seg forttest mulig til mål. På tur utforsker vi det vi kommer over og undrer oss sammen over naturens skatter og undere. Miljøet endrer seg med årstidene, noe som fører til nye spontane leker. Her tar barna i bruk de erfaringene de har, og sammen med fantasi og lekelyst lager et nytt univers.

Vi har utelek hver dag. Miljøet ute gir en helt ny type lek og utfoldelse. Mange på Solstaua er glade i å sykle, og sykler gjerne etter hverandre rundt og rundt. Klatrestativet med sklier gir mestringsfølelse og en kilende glede som gir mye latter! Ute leker vi også mye med barna fra de andre avdelingene. Her oppstår nye vennskap og trygghet ved å bli kjent med hverandre.

Lek er så mye, men i barns liv handler det i stor grad om en stemning og om motivasjon. Barn som er motiverte har mer energi, viser mer glede, nysgjerrighet, utforskertrang og tilstedeværelse i øyeblikket. Derfor blir det også så viktig hvordan vi voksne rundt barna vet hvor viktig det er at vi har

en lekende væremåte. Det handler om å spille videre på barnas initiativ.

Det å ha en lekende væremåte handler også om hvordan vi skaper gode læringsmønstre hos barn. I garderobesituasjonen begynner noen av de eldste å klare å kle på seg utetøyet selv. Men for at barna skal ha lyst til å prøve selv og oppleve mestring, må barnet også være motivert. Hva om man leker at beina er snikete slanger som skal snike seg inn i regnbuksa, og slangene vil komme fort ut i lyset igjen. Hvilke erfaringer gjør barna da?

OPPDAGELSER

«Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved å selv være kreative og skapende. Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger» (Rammeplanen, 2017 s. 53). Barna oppdager rommet ved å bevege seg i det. De undersøker hva som er bak gardinene og hvor god plass det er å hive seg på madrassen. De lager små rom i rommet med madrassene. Ofte teller vi 1-

2-3! før de tar et tigersprang ut i putene eller sklir ned sklia. De ansatte skal legge til rette for at barna får nye oppdagelser. Barna liker godt å fylle bøtter med ulike elementer, for så å tømme over i noe annet, eller helle det ut 😊

Lekemiljøet på avdelingen endres etter hvert. Vi ser hva barna bruker, tar bort det som ikke brukes og gir plass til nye ting. Vi kommer til å endre og utvikle rommet etter barnas interesser og behov, samt forsøke å innrede på en måte som inspirerer til lek. Når dere ser leker stå fremme allerede før barna er kommet på avdelingen, er det de ansatte som har lagt ut **lekespor**. Dette virker inviterende på barna, og kan bidra til at en god lek kommer raskt i gang.

BOKGLEDE

Vår barnehage har i samarbeid med Birkenes Folkebibliotek et mikrobibliotek i barnehagen. Her kan foreldre og barn låne med bøker hjem, og vi «låner» bøker med inn på avdelingen. Dermed har vi til enhver tid et godt og variert utvalg av barnebøker, i tillegg til de bøkene barnehagen eier og kjøper selv. Vi oppfordrer dere til å lese bøker for barna helt fra de er små, det gir gode stunder sammen og samtidig øker barnas ordforråd.

Den daglige samtalen er alltid i fokus. Ved å se hverandre i øynene og høre hvordan barnet har det og hva barnet er opptatt viser vi at vi bryr oss og gjerne vil bli kjent. Samtidig stimuleres barnas språk når vi hjelper å sette ord på det dette. Her kan vi også ta frem *Min bok* til å peke og snakke om hvem og hva de tenker på.

Å benevne hva vi gjør blir naturlig for at dagen er forutsigbar for de minste. Ved å sette ord på våre handlinger hjelper vi også barna med å få innhold i begrepene og sette ord på og skape mening i ting de opplever og erfarer. Dette fordi den språklige kommunikasjonen hos barn mellom 1 -3 år, er avhengig av den situasjonen samtalen finner sted i. På Solstaua bruker vi også tegn til tale. Dette styrker ordets innhold for alle barna, og fungerer som en støtte i kommunikasjonen. Hver uke har vi fokus på to ord, i tillegg blir det gjennom dagen brukt mange tegn til rutinesituasjoner.

Årshjul 2019 - 2020

2019

August	05. august	Planleggingsdag, bhg stengt
Oktober	04. oktober 18. oktober 24. oktober	Felles samling - Måltemyra Planleggingsdag, bhg stengt Vi markerer FN dagen
November:	22 november	Felles samling - Grua
Desember	3. desember 13. desember 17. desember 19 desember 23. desember – 1. januar	Ute-kos på uteplassen Lucia feiring Nissefest Julekino Barnehagen stengt (plan.dag 23.12)

2020

Januar	24. januar	Felles samling - Elvebruset
Februar	06. februar 14. februar	Samefolkets dag – markering i bhg Karneval i barnehagen
Mars	13. mars	Felles samling – Grassbakken (bhg dagen)
April	03. april 08. april 09. april 10. april 13.april	Påskefrokost Barnehagen stenger kl 12.00 Skjærtorsdag, stengt Langfredag stengt 2. påskedag, stengt
Mai	01. mai 08. mai 15. mai 17. mai 21. mai 22. mai	Off. høytidsdag – bhg stengt Felllessamling, Solstaua 17 mai markering i barnehagen Grunnlovsdag, bhg stengt Kr.himmelfartsdag, stengt Planleggingsdag, stengt
Juni	01. mai 22. juni	2. pinsedag, bhg stengt Planleggingsdag, bhg stengt Sommerfester, fløy vis/avd vis
Juli	3. juli	Siste dag før sommerferien Barnehagen har feriestengt 4 uker

Planleggingsdag mandag 3. august 2020
Første dag etter sommerferien tirsdag 4. august.